

Definitioner

Öppna jämförelser – Trygghet och säkerhet 2018

A1. Personskador

Antal sjukhusvårdade (inskrivna på sjukhus minst ett dygn) till följd av oavsiktliga skador (olyckor) per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Socialstyrelsens patientregister (PAR). Registret innehåller bland annat alla vårdtillfällen där patienten skrivits ut från ett svenskt sjukhus under aktuella år till följd av yttre orsak = olycksfall (V01– X59 enligt ICD 10). En och samma person kan bara förekomma en gång under ett och samma år. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2015 till 2017 använts. Att en person vårdats på sjukhus innebär inte nödvändigtvis att skadan varit svår. I många fall kvarhålls personer, framförallt barn, med relativt lindriga skador för observation. I andra fall syns skadans svårighetsgrad först efter en tid. Den skadade personen hänförs i PAR till sin folkbokföringskommun, oavsett i vilken kommun skadan skett.

Antalet vårdtillfällen har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A2. Utvecklade bränder i byggnad

Antal utvecklade bränder i byggnad per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Registret bygger på de insatsrapporter och händelserapporter som räddningstjänsterna utformar efter varje insats. Registret innehåller bland annat alla insatser som den kommunala räddningstjänsten gjort till brand i byggnad. Med byggnad menas såväl bostäder som allmänna byggnader, industribyggnader mm. Med utvecklad brand avses sådana insatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet. Insatser som tagits bort är:

- Soteld som inte spridit sig
- Startutrymme skorsten med brandspridning till startföremål eller startutrymme
- Självlocknade eller släckta mindre brandtillbud
- Har okänd omfattning eller brandspridning

Eftersom en del räddningstjänster har gått över till att rapportera händelserapporter med ny förklaring av brandorsak avses med soteld:

- För insatsrapporter: Direkt brandorsak "Soteld"
- För händelserapporter: Objekt som först antändes eller riskerade antändas "Sot eller tjära" och Värmekälla "Lokaleldstad eller värmepanna"

MSB:s insatsregister fångar enbart sådana bränder som varit föremål för räddningsinsats. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2016 till 2017 använts.

Antalet räddningsinsatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A3. Anmälda våldsbrott

Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik. Denna statistik belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som inte anmäls kommer inte med i kriminalstatistiken. Brott som har ägt rum tidigare, men anmäls under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmäls i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott redovisade som i senare utredning inte visar sig vara brott. I brottskategorin våldsbrott ingår "dödligt våld", "försök till mord eller dråp", "misshandel inklusive grov", "våldtäkt inklusive grov", "grov kvinnofridskränkning", "grov fridskränkning", "våld mot tjänsteman" samt "rån inklusive grovt rån". I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2015 till 2017.

Antalet anmälda brott har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A4. Anmälda stöld- och tillgreppsbrott

Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik. Denna statistik belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som inte anmäls kommer inte med i kriminalstatistiken. Brott som har ägt rum tidigare, men anmäls under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmäls i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott redovisade som i senare utredning inte visar sig vara brott. I brottskategorin stöld- och tillgreppsbrott ingår "stöld, tillgrepp av fordon", "stöld ur och från fordon", "inbrottsstöld", "stöld och snatteri", "stöld av skjutvapen, ammunition och sprängämnen", "övriga stöldbrott (kap. 8) samt "rån inklusive grovt rån". I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2015 till 2017.

Antalet anmälda brott har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A5. Anmälda brott om skadegörelse

Antal anmälda brott om skadegörelse per 1 000 invånare

Uppgifterna har hämtats från Brottsförebyggande rådets officiella kriminalstatistik. Denna statistik belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som inte anmäls kommer inte med i kriminalstatistiken. Brott som har ägt rum tidigare, men anmäls under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmäls i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott redovisade som i senare utredning inte visar sig vara brott. I brottskategorin brott om skadegörelse ingår "skadegörelse/grov skadegörelse/ påverkan på motorfordon (ej brand), genom brand (även motorfordon), klotter, mot stat, kommun, landsting (ej klotter), annan skadegörelse" samt "mordbrand/grov mordbrand". I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2015 till 2017 använts.

Antalet anmälda brott har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A6. Otrygghet och oro

Från och med 2018 hämtas uppgifterna från SCB:s medborgarundersökning.

SCB:s medborgarundersökning genomförs en gång per år, varje höst. SCB drar ett slumpmässigt urval invånare i åldrarna 18–84 år från befolknings registret:

- Små kommuner (< 10 000 invånare i åldrarna 18–84 år): 800 personer
- Mellanstora kommuner (10 000–59 999 invånare i åldrarna 18–84 år): 1 200 personer
- Stora kommuner (≥ 60 000 invånare i åldrarna 18-84 år): 1 600 personer

Medelbetyg 1-10 för "Hur ser du på hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter?"

Medelbetyg för kommunen på frågan "Hur ser du på hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter?" Betygsskalan går från 1 (Inte alls bra) till 10 (I allra högsta grad). Alternativet "Ingen åsikt" är valbart.

Medelbetyg 1-10 för "Hur ser du på hur trygg och säker du kan känna dig mot hot, rån och misshandel?"

Medelbetyg för kommunen på frågan "Hur ser du på hur trygg och säker du kan känna dig mot hot, rån och misshandel?" Betygsskalan går från 1 (Inte alls bra) till 10 (I allra högsta grad). Alternativet "Ingen åsikt" är valbart.

Medelbetyg 1-10 för "Hur ser du på hur trygg och säker du kan känna dig mot inbrott i hemmet?"

Medelbetyg för kommunen på frågan "Hur ser du på hur trygg och säker du kan känna dig mot inbrott i hemmet?" Betygsskalan går från 1 (Inte alls bra) till 10 (I allra högsta grad). Alternativet "Ingen åsikt" är valbart.

A7. Information och utbildning

Antal personer som utbildats av kommunen i att förebygga eller hantera bränder per 1 000 invånare
MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna tillser att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. I uppföljningen för 2017 tillfrågades kommunerna eller kommunalförbunden om hur många personer som utbildats av kommunen i syfte att stärka den enskildes förmåga att förebygga eller hantera bränder. Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

Antalet utbildade personer har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A8. Samverkan

Samverkar landstinget med kommunen om insatser i väntan på ambulans (IVPA)?

MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna tillser att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. I uppföljningen för 2016 tillfrågades samtliga kommuner eller kommunalförbund om räddningstjänsterna genomför någon form av insats i väntan på ambulans (IVPA). Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

I insatsrapporten redovisade IVPA-insatser (i väntan på ambulans) per 1 000 invånare
Uppgifterna har hämtats från MSB:s insatsregister. Registret bygger på de insatsrapporter och händelserapporter som räddningstjänsterna utformar efter varje insats.

Utöver de insatser som räknas som räddningsinsatser enligt LSO utför räddningstjänsten även det som kallas annat uppdrag i insatsrapporten. Det är oklart i vilken omfattning som andra uppdrag dokumenteras i insatsrapporten. Skälet till det är att det inte finns något dokumenteringskrav enligt LSO och att det för vissa uppdrag krävs en redovisning till landstingen, varför det är osäkert i vilken grad som räddningstjänsten utöver denna redovisning även skriver en insatsrapport.

Rapporteringen om händelse skiljer sig åt mellan insatsrapporten och händelserapporten. Med IVPA-insatser avses därför:

- För insatsrapporten: Annat uppdrag: "I väntan på ambulans" och "Sjukvård under delegation"
- För händelserapporten: Sjukvårdsuppdrag och andra uppdrag: "Hjärtstoppslarm" och "Annat sjukvårdslarm"

I detta mått har de i insats- och händelserapporten redovisade insatserna använts. I denna öppna jämförelse har statistik för perioden 2015 till 2017 använts.

Antalet insatser har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun för redovisning per 1 000 invånare.

A9. Krisberedskap

Varje år frågar MSB om hur krisberedskapsarbetet bedrivs i kommunerna. Datat till indikatorerna är hämtat från kommunernas redovisning avseende året 2017.

Samlingsindikator för samverkan och ledning. Ett poäng för varje "ja-svar" på frågorna nedan. Max 10 poäng

Inom krishanteringsorganisationen finns möjlighet att bedriva:

- operativ ledning
- samverkan
- omvärldsbevakning
- framtagande av lägesbild
- kriskommunikation,
- analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt

Lokalerna till krishanteringsorganisationen är utrustade och testade med avseende på:

- elförsörjning, med möjlighet till reservkraftförsörjning, till lokaler, arbetsplatser och tekniska system med en uthållighet om minst en vecka,
- it-försörjning,
- tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (t.ex. via Rakel och WIS)
- tillgång till vatten för hantering av mat och dryck samt för hygien som medger uthållighet om minst en vecka.

Samlingsindikator för geografiskt områdesansvar. Ett poäng för varje "ja-svar" på frågorna nedan. Max 5 poäng.

- Kommunen har tagit initiativ som möjliggör för aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse.
- Kommunen är sammankallande för ett samverkansorgan i vilket representanter för kommunen och aktörer involverade i arbetet med att förebygga och hantera extraordinära händelser inom kommunens geografiska område ingår.
- Kommunen har rutiner för att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom kommunens geografiska område avseende extraordinära händelser.
- Kommunen har rutiner för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Det finns rutiner för spridning av information till allmänheten via sociala medier, kommunens webbplats, Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), kommunens upplysningscentral, informationsnumret 113 13 eller Sveriges Radio P4. Det ska finnas rutiner för minst en av dessa för att ett poäng ska ges.

A10. Risk- och sårbarhetsanalyser

Antal verksamheter som kommunerna angivit att de involveras av kommunens risk- och sårbarhetsanalys

Varje år frågar MSB om hur krisberedskapsarbetet bedrivs i kommunerna. En av frågorna handlar om vilka verksamheter inom kommunen som involverats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyserna.

De verksamheter som avses är följande:

- Central administration inklusive IT och informationsverksamhet
- Äldreomsorg
- Individ- och familjeomsorg
- Stöd och service till funktionshindrade
- Grund- och gymnasieskola
- Förskola
- Vatten och avlopp
- Samhällsplanering
- Miljö- och hälsoskydd
- Vaghållning
- Renhållning
- Räddningstjänst
- Kommunala bostadsbolag
- Fjärr-/närvarmeförsörjning
- Lokal elförsörjning
- Övriga verksamheter

I måttet på indikator A10 har varje område getts en poäng. Om man således har rapporterat att samtliga verksamheter i frågan involverats i kommunens RSA får man 16 poäng vilket också är maxvärde för indikatorn.

A11. Hjälp vid nödläge

Handläggningstid för räddningstjänst dvs. tid från 112 anropet ankom till första utlarmning. Mediantid i minuter.

Uppgifter om handläggningstid kommer från SOS Alarm. Handläggningstid mäts från det att 112 anropet ankommer larmcentralen till dess första larm går ut till räddningstjänsten. Observera att endast insatser med syfte att rädda liv, egendom och miljö ingår. I denna öppna jämförelse har uppgifter om larmbehandlingstid för perioden 1 juni 2017 till och med 31 maj 2018 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

Responstid för räddningstjänst dvs. tid från när 112 anropet besvarades till första resurs är på plats. Mediantid i minuter.

Uppgifter om responstider kommer från SOS Alarm. Med responstid avses tiden från det att 112 anropet besvarades av larmcentralen till dess att räddningstjänsten anländer till skadeplatsen. Det kan finnas kvalitetsbrister för responstiderna eftersom tidpunkten för "framme" rapporteras på olika sätt och kan i vissa fall ske långt efter den faktiska framme-tidpunkten. Observera att endast insatser med syfte att rädda liv, egendom och miljö ingår. I denna öppna jämförelse har uppgifter om responstid för perioden 1 juni 2017 till och med 31 maj 2018 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

Handläggningstid för ambulans dvs. tid från 112 anropet ankom till första utlarmning. Mediantid i minuter.

Uppgifter om larmbehandlingstid kommer från SOS Alarm. Handläggningstid mäts från det att 112 anropet ankommer larmcentralen till dess första larm går ut till ambulansen. Observera att endast larm med prioritet 1 tagits med. I denna öppna jämförelse har uppgifter om larmbehandlingstid för perioden 1 juni 2017 till och med 31 maj 2018 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

Responstid för ambulans dvs. tid från när 112 anropet besvarades till första resurs är på plats. Mediantid i minuter.

Uppgifter om responstider kommer från SOS Alarm. Med responstid avses tiden från det att 112 anropet besvarades av larmcentralen till dess att ambulansen är framme. Det kan finnas kvalitetsbrister för responstiderna eftersom tidpunkten för "framme" rapporteras på olika sätt och kan i vissa fall ske långt efter den faktiska framme-tidpunkten. Observera att endast larm med prioritet 1 tagits med. I denna öppna jämförelse har uppgifter om larmbehandlingstid för perioden 1 juni 2017 till och med 31 maj 2018 använts. Indikatorn är ett medianvärde i minuter.

A12. Jämställdhet

Andel (%) kvinnor som arbetar som brandpersonal i utryckningstjänst

Andel (%) män som arbetar som brandpersonal i utryckningstjänst

MSB sammanställer årligen, i samverkan med länsstyrelserna, i vilken omfattning kommunerna ser till att lagen om skydd mot olyckor efterföljs. Kommunerna eller kommunalförbundet fick ange hur många anställda som i huvudsak tjänstgör som brandmän eller befäl i utryckningstjänst samt hur stor del av dessa som är kvinnor respektive män. Uppgifterna avser år 2017. Observera att indikatorn bygger på data som dels lämnas in av enskilda kommuner, dels av så kallade kommunalförbund eller motsvarande. Alla kommuner som ingår i ett kommunalförbund får samma värde även om det kan finnas skillnader mellan kommunerna.

A13. Samhällets kostnader för olyckor

Samhällets kostnader för olyckor totalt per invånare i kr

Samhällets kostnader för olyckor har tagits fram med metoden cost-of-illness (COI). De kostnader som redovisas är sådana kostnader som uppstår till följd av olyckor, efter att de har inträffat. De nationella siffrorna är beräknade av MSB (Samhällets kostnader för olyckor, MSB340 – december 2011) och indexerade till i år. De har fördelats ut på varje enskild kommun med hjälp av hur många olyckor som inträffar i varje kommun. Antal olyckor har beräknats med hjälp av statistik från MSB:s insatsstatistik (drunkning, bränder, och trafikolyckor), Socialstyrelsens patientregister (fallolyckor, övriga olyckor), Stradas polisrapporterade trafikolyckor och MSB:s dödsbrandsstatistik (bränder). Kostnaden har justerats med uppgifter från SCB om befolkningen i respektive kommun. Metoden är närmare beskriven i Öppna jämförelser 2012.